

СЕКЦІЯ 5.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ МЕТОДОЛОГІЇ І ОРГАНІЗАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ЩОДО ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ У МІЖНАРОДНИЙ ПРОСТІР

УДК 37.08

МОТИВАЦІЙНО-ЦІННІСНИЙ КОМПОНЕНТ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИКЛАДАЧА

*Маліков В.В., д.н.з держ.управління, професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Однією з важливих сутнісних характеристик мотиваційно-ціннісного компонента, який сприяє професійному розвитку педагога, на думку цілого ряду авторів, є педагогічне спрямування вчителя.

Так А.К. Маркова визначає поняття педагогічної спрямованості як мотивацію педагога із метою стати, бути й залишатись в професії педагога, орієнтуватися у своїй діяльності на розвиток особистості учня [1].

У роботах Я.Л. Коломинського, Н.В. Кузьміної [2], А. К. Маркової [1] педагогічна спрямованість особистості вчителя аналізується в контексті його емоційно ціннісного ставлення до педагогічної діяльності, його нахили займатися цим видом діяльності, що впливає на весь вигляд вчителя, особливості його логіки та сприйняття, характеризує наявність

зрушення мотивацію вчителя з предметною боку його праці на психологічну, що обумовлює інтерес до учня [1]

Педагогічна спрямованість є і коханням, інтересом педагога до педагогічної професії, прагненням професійно розвиватиметься в ній, усвідомлюючи всі труднощі педагогічної праці [3].

В цілому ряді робіт педагогічна спрямованість, що сприяє мотивації професійного розвитку педагога, визначається як професійно значуща якість особистості педагога, яке характеризується готовністю і схильністю вчителя займатися педагогічною діяльністю (Г.А. Томілова [4]); позитивним ставленням до педагогічної діяльності (А. Деркач [5]); домінуючим інтересом до цього виду професійної самореалізації (Е.М. Нікіреєв [6] і ін.).

До типів педагогічної спрямованості, сприяє мотивації професійного розвитку педагога ряд авторів відносять:

- ділову спрямованість (включає мотиви розкриття змісту навчальної дисципліни);
- індивідуалістичну спрямованість (мотиви професійного самовдосконалення);
- гуманістичну спрямованість (мотиви спілкування);
- спрямованість на собі (потреба у самореалізації та самовдосконаленні),
- спрямованість на учня (інтерес, любов, турбота, сприяння максимальній самоактуалізації її індивідуальності і особистісному розвитку);
- спрямованість на предметну сторону педагогічної професії (прагнення освоювати зміст навчального предмета) [4; 5; 6].

Таким чином, мотиваційно-ціннісний компонент професійного розвитку характеризується сукупністю потреб мотивів, інтересів, цілей, переконань, цінностей, які спонукають педагога до заняття педагогічною

діяльністю, вдосконаленню педагогічної майстерності та професійно-особистісного росту. Слід відзначити, що в основі мотиваційно-ціннісного компонента лежить система світоглядних установок людини, його моральних і характерних властивостей особистості, які відображають як його фахову і особистісну життєву позицію, так і ставлення до педагогічної професії.

Література:

1. Маркова С. М., Горлова В. Г. Модель профессионально-педагогического образования педагога профессионального обучения. *Вестник Мининского университета*. 2014. №1. URL:

http://www.mininuniver.ru/mediafiles/u/files/Nauch_deyat/Vestnik/201407%201/markova__Gorlova.pdf2.

2. Кузьмина Н. В. Способности, одаренность и талант учителя. Л.: Изд-во ЛГУ, 1985. 96 с.

3. Сергейко С. А. Общие основы педагогической профессии: учебно-методический комплекс. Гродно: ГрГУ, 2009. 324 с.

4. Томилова Г. А. Содержание и методика формирования профессионально-педагогической направленности у студентов университета. Томск : изд-во Томского ун-та, 1978. 128 с.

5. Деркач А. А. Акмеологические основы развития профессионала. М.: Издательство Московского психолого-социального института; Воронеж: НПО МОДЭК, 2004. 752 с.

6. Никиреев Е. М. Психолого-педагогические особенности профессиональной направленности личности. *Психология самоопределения личности и групп: история, современное состояние и тенденция развития: материалы Всероссийской научной конференции, 10 апреля 2013 г., Уфа.– Москва – Берлин : ДиректМедиа, 2014. С. 19 – 23.*